

2014. január 14., kedd

P7_TA(2014)0017

Regionális márkaépítés

Az Európai Parlament 2014. január 14-i állásfoglalása a regionális márkaépítésről: a vidéki gazdaságokban megvalósítandó helyes gyakorlat kialakítása felé (2013/2098(INI))

(2016/C 482/10)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 174. cikkére és az azt követő cikkeire, amelyek meghatározzák a gazdasági, társadalmi és területi kohézió célkitűzését és pontosítják az eléréséhez szükséges strukturális pénzügyi eszközöket,
 - tekintettel az EUMSZ 39. cikkére, amely meghatározza a közös agrárpolitika célkitűzéseit;
 - tekintettel az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról és az 1698/2005/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 1305/2013/EU európai parlamenti és a tanácsi rendeletre ⁽¹⁾,
 - tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, valamint az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 1303/2013/EU európai parlamenti és a tanácsi rendeletre ⁽²⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzatának 48. cikkére,
 - tekintettel a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság jelentésére és a Közlekedési és Idegenforgalmi Bizottság, valamint a Regionális Fejlesztési Bizottság véleményére (A7–0456/2013),
- A. mivel a területi fejlődés fogalma az utóbbi években egyre jelentősebbé vált, különösen amióta a Lisszaboni Szerződés is kifejezetten említést tesz róla;
- B. mivel a közös agrárpolitika második pillérét alkotó európai vidékfejlesztési politikát az Agenda 2000 reform keretében hivatalosan elismerte; mivel e reform következtében a közös agrárpolitika a mezőgazdasági piacokkal kapcsolatos politikák kiegészítőjeként túl tudott lépni a kizárólagos szociális-strukturális politikai irányzaton;
- C. mivel a regionális politikáról szóló jövőbeli keretrendelet a tagállamokat olyan integrált tervezés és programozás alkalmazására szólítja fel, amelyek révén növelhető a koherencia az Európai Regionális Fejlesztési Alap, az Európai Szociális Alap, a Kohéziós Alap, valamint az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (és az Európai Halászati Alap) többéves programjai között, méghozzá az Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek megfelelő olyan közös stratégiai keretnek köszönhetően, amely elkerüli a kettős finanszírozást és a párhuzamos kezdeményezéseket, és amelyet – a gazdasági és szociális partnerekkel és a civil társadalom képviselőivel együttműködve – a tagállamok által kidolgozott partnerségi szerződés állapít meg; mivel a területfejlesztési – és különösen a vidékfejlesztési – intézkedéseknek és kezdeményezéseknek globális és ágazatközi megközelítésbe kell illeszkedniük;
- D. mivel a városi és vidéki területek közötti határ egyre elmosódottabb és mivel a városközeli mezőgazdasági termelés fejlődőben van; mivel a vidéki területeket érintő innovatív és strukturális projektek támogatása érdekében fontos, hogy a regionális politika – a vidékfejlesztési politikát kiegészítve – a vidéki területekre is irányuljon;

⁽¹⁾ HL L 347., 2013.12.20., 487. o.

⁽²⁾ HL L 347., 2013.12.20., 320. o.

2014. január 14., kedd

- E. mivel a hatályos vidékfejlesztési rendeletben a tagállamok rendelkezésére bocsátott vidékfejlesztési eszközök e tagállamok és régiók számára számos fejlesztési lehetőséget kínálnak, és mivel a jelenlegi vidékfejlesztési programok, a szűkös költségvetési források miatt nem használják ki kellőképpen ezeket a lehetőségeket;
- F. mivel a 2014–2020 közötti vidékfejlesztési programozási időszakról szóló rendelet bővíti a tagállamok rendelkezésére bocsátott intézkedések körét, különös tekintettel a minőségi élelmiszergyártást támogató intézkedésekre, a területi szereplők közötti együttműködéssel kapcsolatos intézkedésre, valamennyi erőforrás minőségi termékek és szolgáltatások formájában való hasznosítása érdekében, a termelői szervezetek támogatására, valamint a vidéki területek innovációs intézkedéseire és gazdasági diverzifikációjára;
- G. mivel a vidékfejlesztés terén a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó egyik prioritás az elsődleges termelők megfelelőbb integrálása az élelmiszerláncba a minőségrendszerek, valamint a helyi piacokon és a rövid ellátási láncokon keresztül folytatott népszerűsítés révén,
- H. mivel a vidékfejlesztés területén a LEADER megközelítés foglalja össze legjobban a különböző természetű alanyok közötti együttműködés koncepcióját, mindazonáltal központi helyet biztosítva a mezőgazdasági tevékenység számára, és mivel az érintett szereplők közösen hajthatnak végre egy területi ágazati projektet, hogy ezáltal hangsúlyozzák egy adott homogén terület sajátosságát és legjobb gyakorlatait;
- I. mivel a vidékfejlesztési programokban alkalmazandó támogatás módszerei és típusa megválasztásának a tagállamok vagy régiók mérlegelési körébe kell tartoznia – amennyiben azok a regionális programozás mellett döntenek; mivel helyzetüknél fogva a legjobban a tagállamok képesek nemzeti vagy regionális szinten meghatározni e programok megfelelési feltételeit;
- J. mivel a módszerek lehetővé teszik valamennyi érintett állami és magánszereplő közös megközelítések alapján történő, a fellépésük szintjétől független mozgósítását és bevonását, annak érdekében, hogy nagyszámú együttműködést hozzanak létre és gondoskodjanak az egyes területek sajátos lehetőségeinek közös projektek keretében való kiaknázásáról, kiemelve e konkrét esetben helyi fejlesztési egyesületek, termelői szervezetek és szövetkezetek jelentőségét, amelyek a helyi, regionális, nemzeti és nemzetközi piacokhoz való hozzáférés szempontjából kiemelt partnerek lehetnek;
- K. mivel a sikeres és átfogó vidékfejlesztési programok konkrét kedvezőhatást gyakorolhatnak a vidéki területeken a foglalkoztatási rátákra és a vállalkozások versenyképességére, és így csökkenthetik a munkanélküliség kockázatát, valamint annak kockázatát, hogy a vidéki területeken élők az alacsony vidéki jövedelmek miatt mélyszegénységben éljenek;
- L. mivel a területi kiválósági márkák hozzájárulhatnak a területi gazdaságok ellenálló képességéhez és fejlesztéséhez, különösen a legsérülékenyebb területeken, a hegyvidéki területeken és legkülső régiókban, azáltal, hogy összehangolják az egymáshoz elválaszthatatlanul kapcsolódó, az egyes területek sajátosságaiba és különösen történelmi, kulturális, földrajzi stb. örökségeibe mélyen beágyazott minőségi áruk (élelmiszerek és nem élelmiszerek) és szolgáltatások csoportjait; mivel olyan árukból és szolgáltatásokból álló jóságkosarak jönnek létre, amelyek nem helyettesíthetők és amelyek területi hasznokat eredményeznek és új gazdasági lehetőségeket kínálnak a helyi és nemzetközi piacokon, és ösztönözhetik a régiók idegenforgalmi célpontokként való felfuttatását is; mivel e területi márkák hozzájárulnak az olyan jól szerveződő területek azonosításához, amelyek a szereplők között partnerségeket és szinergiákat teremtve biztosítják erőforrásaik fenntartható kiaknázását, a helyi/regionális termelők ösztönzését és gazdaságaik élénkítését, amely nélkülözhetetlen a vidéki területek életképességéhez, valamint a vidéki és városi területek közötti kiegyensúlyozott fejlődéshez; mivel e területi kiválósági márkákat nem szabad összetéveszteni az élelmiszereken szereplő minőségi védjegyekkel (az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel (OEM), az oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel (OFJ)), valamint a hagyományos különleges termékkel (HKT)), amelyekkel nem összeegyeztethetetlenek, hanem – éppen ellenkezőleg – teljes mértékben kiegészítik azokat; mivel e márkáknak mind az Unión belül, mind azon kívül hozzá kellene járulniuk a rendszerek támogatásához és segíteniük kellene a vidéki gazdaságok versenyképességének javításában, ezzel egyidejűleg új foglalkoztatási lehetőségeket nyitva meg;
- M. mivel az oltalom alatt álló eredetmegjelölés (OEM) és az oltalom alatt álló földrajzi jelzés (OFJ) olyan hatékony rendszert alkot, amely a hozzáadott érték teremtése és közvetítése, a termelők és az érintett szereplők kollektív fellépése és a kérdéses területnek a helyi, regionális és nemzetközi piacokon való népszerűsítése révén nagymértékben részt vesz a vidékfejlesztésben és a területfejlesztésben; mivel következőképpen a regionális márkaépítés semmilyen esetben sem helyettesítheti vagy sértheti az OEM–OFJ rendszerét;

2014. január 14., kedd

- N. mivel a primer és a terciér szektorok közötti regionális és helyi kölcsönhatások ösztönzésére és támogatására irányuló intézkedések biztosíthatják a mezőgazdaság és az idegenforgalom fenntartható fejlődését az Unión belül;
- O. mivel szükség van egy olyan hatékony marketingeszköz kidolgozására és alkalmazására, amely elősegíti a helyi termékek versenyképességének növelését, ösztönzi a helyi termelőket és hozzájárul a regionális jelleg kialakításához, nemcsak a mezőgazdaság terén, hanem más területeken is;
1. üdvözli a területi fejlődésnek az európai alapok közös stratégiai keretéről szóló rendeletben foglalt integrált megközelítést; megjegyzi, hogy a harmonikus, fenntartható és kiegyensúlyozott területi fejlődés érdekében a különböző európai alapok között koordinációra és koherenciára van szükség;
 2. megjegyzi, hogy a KAP célkitűzései között a területi fejlődés nevesítve is megtalálható két másik célkitűzés – az élelmiszerbiztonság és a természeti erőforrások fenntartható kezelése, illetve a globális felmelegedés elleni küzdelem – mellett;
 3. hangsúlyozza, hogy a mezőgazdasági területeknek többfunkciós szerepe van, amely nemcsak a mezőgazdaság fejlesztésére, hanem olyan egyéb gazdasági és társadalmi tevékenységekre is kiterjed, amelyek a helyi kapacitások – a készségek, a tudás és valamennyi helyi előny, kihasználatlan vagy értékes potenciál és erőforrás felderítésébe és kiaknázásába való befektetés – bővítésén alapulnak;
 4. üdvözli a „közösség szintjén irányított helyi fejlesztés” elképzelését, és felszólítja a tagállamokat ennek alkalmazására, valamint a minisztériumok és az említett újszerű megközelítés kezelésébe bevont más adminisztratív szervek előtt álló esetleges akadályok felszámolására; hangsúlyozza, hogy az igazgatási eljárásoknak nem szabad terheket okozniuk, és nem idézhetnek elő további költségeket a tagállami illetékes hatóságok számára;
 5. felszólítja a tagállamokat és regionális önkormányzataikat, hogy mozdítsák elő a részvételen alapuló kormányzás dinamikusabb formáit, amelyek révén megvalósíthatók a minden gazdasági ágazatot – beleértve az idegenforgalmat és a mezőgazdasági ágazaton belül az élelmiszer-ipari és az élelmiszeripartól eltérő ágazatokat, többek között a regionális ellátáslánc-projektet (rövid értékesítési láncok, élelmiszerláncok, helyi vágóhidak, a mezőgazdasági biomassza metanizációjára irányuló projektek, környezetbarát vegyipar, bioalapú anyagok stb.), különösen pedig a mikrovállalkozásokat és az új induló vállalkozásokat –magukban foglaló, területi alapú közös fejlesztési projektek, és ennek során támaszkodjanak az egyes területek – területi örökségbe beágyazott, ahhoz kapcsolódó – identitása fokozatos elismerésének folyamatára; megjegyzi, hogy ezek a kormányzási formák a szövetségbe tömörítendő szereplők és struktúrák közötti összetett partnerségeken alapulnak, és munkájuk a területi kiválósági márka koncepciójára épülhet; felhívja ezért a tagállamokat, hogy hozzanak létre fórumot a legjobb gyakorlat megosztására, és különösen a LEADER megközelítés által nyújtott eszközöket használják fel a vidékfejlesztési programokhoz;
 6. megerősíti, hogy a helyi szereplők közötti fokozott koordináció, különösen a legsérülékenyebb régiókban – a hegyvidéki területeken és a legtávolabbi, például a legkülső régiókban –, hozzájárulhat a vidéki gazdaságok fellendítéséhez; hangsúlyozza, hogy a hatékonyabb szervezés valószínűleg a területek előnyére válna annak érdekében, hogy feltárják az erőforrásaikban (köztük a rejtett erőforrásokban) rejlő valamennyi lehetőséget, ami az egymástól kölcsönösen függő és egymás iránt szolidáris valamennyi szereplő – például mezőgazdasági, kézműipari és kézművességi, idegenforgalmi, az örökséggel foglalkozó, valamint a termelői szervezetek, az egyesületek és a kereskedelmi kamarák stb. – érdekét szolgálja; megjegyzi, hogy a szereplők stratégiai koordinációjának célja az ágazati logikákat meghaladó, területi logikáknak megfelelő erőforrások megszerzése, mivel azok területi hasznokat eredményeznek az egymást kiegészítő és az egyes területek jellegzetességeinek megfelelő árú és szolgáltatások forgalmazásából kiindulva; e tekintetben megjegyzi, hogy e területi kormányzás határozottan támogatja a szellemi tulajdon védelmén alapuló, létezőminőségi rendszer alá tartozó mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek népszerűsítésének létrehozását, fejlesztését és megerősítését, továbbá ezzel egyidejűleg a – hivatalos európai elismeréssel nem rendelkező – minőségi szolgáltatások és az egymást kölcsönösen erősítő mezőgazdasági termékek és szolgáltatások népszerűsítését, emellett a szereplők szolidáris magatartást tanúsítva biztosítják a területükön előállított valamennyi termék és a területükön nyújtott valamennyi szolgáltatás népszerűsítését;
 7. megjegyzi, hogy bár a területi minőségi márka célja az, hogy ösztönözze a terület fejlődésének olyan folyamatát, amely az identitás és a társadalmi felelősségvállalás szempontjain alapuló termékeket és szolgáltatásokat öleli fel, ugyanakkor egységes egészet alkotva kiegészíti a mezőgazdasági és élelmiszer-ipari termékek eredetével kapcsolatos meglévő minőségjelzéseket, amelyekkel szinergiákat alkot, e márka még ennél is tovább megy, mivel általánosan alkalmazandó valamennyi területi termékre, áruira és szolgáltatásra, valamint a terület vállalkozásainak, intézményeinek és helyi szereplőinek irányítási modelljére;

2014. január 14., kedd

8. kiemeli, hogy a versenyképesség érdekében szükség van a régiók közötti társulási formák és ágazatközi partnerség ösztönzésére; elismeri a képviselői testületek, például egyesületek szerepét regionális, nemzeti és európai szinten, mivel azok gondoskodnak a regionális márkák népszerűsítéséről, valamint elősegítik és fokozzák az erősödő régió láthatóságát; szorgalmazza, hogy fordítsanak nagyobb figyelmet a regionális márkáépítési kezdeményezésekre mint az európai területi együttműködés és az európai finanszírozási kezdeményezések lehetséges közös témájára, és mint olyan eszközre, amely a régió versenyképességének hosszú távú életképességére irányuló beruházást jelent;

9. úgy véli, hogy a regionális minőségi márkáépítésnek – a regionális idegenforgalom különböző területei, például az agrárturizmus, a falusi turizmus, az ökoturizmus, a gasztroturizmus, valamint az ipari, történelmi, természeti és kulturális örökség, illetve a kerékpárutak és azok tömegközlekedési eszközökkel való együttes használata alapján – hozzá kell járulnia az Európáról mint színvonalas idegenforgalmi célpontról kialakult kép fenntartásához; hangsúlyozza, hogy a szolgáltatási ágazatban nem létezik a területhez kapcsolódó európai márka, amely biztosítaná a fogyasztók számára a minőségi idegenforgalmi termékek felismerését; ezzel kapcsolatban azt javasolja, hogy segíteni kell a minőségi szempontok előtérbe helyezését az idegenforgalmi ágazatban, különösen a vidéki turizmus és a kisvállalkozások tekintetében; úgy véli, hogy ez alternatívát nyújthat a hagyományos ágazatok, például a mezőgazdaság és az állattenyésztés számára; úgy véli, hogy bármely, egy bizonyos területhez köthető regionális márkának olyan szabályoknak kell megfelelnie, amelyek garantálják a minőséget, és tiszteletben kell tartania a már létező márkákat – például az élelmiszerek megnevezését –, illetve azokra kell építkeznie, elkerülve az uniós minőségi jelöléssel ellátott mezőgazdasági termékekkel történő összetévesztést;

10. úgy véli, hogy az EDEN (kiemelt európai úti célok) hálózat és a hozzá hasonló kezdeményezések előmozdítják a versenyképességet, a kis- és a mikrovállalkozásokban rejlő potenciál révén segítik az egyes régiók fenntartható és színvonalas idegenforgalmának kialakítását, valamint hozzájárulnak ahhoz, hogy a regionális minőségi márkák kidolgozásában részt vegyenek a helyi intézmények, partnerségek jöjjenek létre, valamint sokfélék legyenek a résztvevők; felkéri a Bizottságot, hogy vegye fel a vidéki tevékenységekhez köthető különböző idegenforgalmi formákat a kapcsolódó intézkedésekbe és programokba, így az EDEN-be, a Calypsóba stb.; hangsúlyozza, hogy a vidéki idegenforgalmi tevékenységek támogatása érdekében célzott intézkedésekre és programokra van szükség;

11. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy gondoskodjanak arról, hogy az új vidékfejlesztési rendeletekben foglalt, kollektív működésen alapuló intézkedések (többek között a fenntartható termelési rendszerekre irányuló) együttműködéssel, koordinációval, cserékkel, hálózatokkal, innovációval, képzéssel, termelői csoportokkal, népszerűsítéssel, tájékoztatással és befektetéssel kapcsolatos intézkedések alkalmazása és megerősítése révén az elkövetkező vidékfejlesztési programok megfelelő intézkedési lehetőséggel és elegendő erőforrással rendelkezzenek a jó kormányzás és a területi kormányzás fenntartható módjainak elősegítésére; a LEADER+ program keretében felhívja a helyi akciócsoportokat, hogy segítsék elő a helyi és regionális termelők, szolgáltatók, valamint kulturális intézmények – például az egyetemek, könyvtárak és kutatóközpontok – közötti együttműködési hálózatok kialakítását annak lehetővé tételében, hogy egy terület kulturális és történelmi jellemzői egy olyan regionális márkás termékben ötvöződjenek, amely képes tartós kapcsolat kialakítására a képzés, a kutatás és a termelés között, és ezáltal fenntartható munkahelyeket is terem;

12. kifejti, hogy e programoknak több ágazatra ki kell terjedniük, ugyanakkor biztosítaniuk kell a mezőgazdasági tevékenység központi helyzetét, továbbá fenntartja, hogy e programokat a fejlesztési tervekért felelős illetékes hatóságoknak kell értékelniük;

13. kéri a Bizottságot, hogy a KAP reformjában szereplő eszközök – közösségi LEADER kezdeményezés, technikai támogatási és hálózatépítési eszközök, európai innovációs partnerség, Európai Vidékfejlesztési Hálózat –, valamint minden más, szükségesnek bizonyuló eszköz és forrás révén ismerje el és segítse elő a vidéki területek területi kiválósági márkán alapuló új együttműködési formáit; az európai területi együttműködés ezen új formái a területi szinergiák objektív értékelésén alapulnak, figyelembe veszik a társadalmi, gazdasági és környezetvédelmi szempontokat, a fenntarthatóságot, a területi identitást előmozdító – többek között az idegenforgalmi ágazatban tevékenykedő – gazdasági és társadalmi szereplők sokféleségét, valamint az egyes területeken megvalósítható különleges áruk és szolgáltatások összességét, annak érdekében, hogy hozzáadott értéket teremtsenek és tartsanak fenn;

14. úgy véli, hogy a területi együttműködés ezen új formái összefüggésében biztosítani kell, hogy a tagállamok igénybe vehessék az élelmiszerekre irányuló minőségpolitikához kapcsolódó valamennyi vidékfejlesztési intézkedést, különös tekintettel a helyi piacokon történő értékesítés és rövid ellátási láncok fejlesztése, valamint az előállítási módszerek fenntarthatóságának és az erre vonatkozó tudásnak az előmozdítása céljából, az uniós szabályok teljes tiszteletben tartása mellett, és anélkül, hogy a létező uniós minőségi rendszereket – az oltalom alatt álló eredetmegjelölést (OEM), az oltalom

2014. január 14., kedd

alatt álló földrajzi jelzést (OF) és a hagyományos különleges termékeket (HKT) – befolyásolnák, háttérbe szorítanák, vagy gyengítenék; úgy véli, hogy az agrár-élelmiszeripari ágazatban a területi kiválósági márkákat az OEM–OFJ–HKT minőségrendszerek előmozdítására kellene korlátozni, amennyiben léteznek ilyen rendszerek, amennyiben pedig nem léteznek ilyenek, azok létrehozásának támogatására; felhívja a Bizottságot, hogy – tekintettel bizonyos európai élelmiszerek esetében létező többszörös címkek és területi márkák elterjedésére – állítson össze egy listát a regionális sajátosságokat tükröző márkákról, a minőségrendszerek esetleges negatív hatásainak elkerülése céljából; megjegyzi, hogy a regionális márka fogalmát a már meglévő márkákkal (OEM, bejegyzett eredetmegjelölés, OFJ) kapcsolatos pozitív tapasztalatok figyelembevételével, a párhuzamosságok és átfedések elkerülése érdekében összehangolt stratégiák és közösen elfogadott, uniós szinten meghatározandó közös kereten alapuló megközelítés kidolgozása révén egyértelműen meg kell határozni;

15. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.
